

AKCINĖ BENDROVĖ LIETUVOS PAŠTAS

LR finansų ministerijai
Lukiškių g. 2,
01512 Vilnius

2020-04-
I 2021-04-09

Nr. 3-
Nr. 14.21E-02-5K-2003826

DĖL PVM ĮSTATYMO PAKEITIMO PROJEKTO IR KITŲ AKTUALIŲ KLAUSIMŲ

Atsakydami į Jūsų 2020-04-09 raštą Nr. 14.21E-02-(5K-2003826)-6K-2002127 dėl pakeitimų PVM srityje, informuojame, kad akcinė bendrovė Lietuvos paštas (toliau – Bendrovė) susipažino ir išnagrinėjo Jūsų rašte minimus teisės aktų pakeitimo projektus ir žemiau teikia savo komentarus.

Siūlome keičiamame Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatyme Nr. IX-751 (toliau – PVM įstatymas) suvienodinti vartojamas sąvokas ir rengiamo pakeitimo įstatymo 10 str. 2 d., išdėstančiame 40 str. 4 d. pirmosios pastraipos pakeitimus, vietoje sąvokos „bendroji vertė“ vartoti jos esmę atitinkančią sąvoką „savoji vertė“ (pastaroji taip pat minima keičiamą įstatymą papildančiuose 4³, 115¹¹, 115¹⁶ str. bei įvairiose ES muitų bei mokesčių teisės direktyvose ir reglamentuose, kuriuose anglų kalba ši formuluotė visais atvejais pateikta kaip „intrinsic value“ ir aiškinama kaip prekių vertė, į kurią nėra įtrauktos siuntimo, draudimo ir panašios išlaidos).

PVM įstatymo pakeitimo 26 str. numatyta PVM įstatymą papildyti specialia importo PVM deklaravimo ir mokėjimo procedūra. Ją aprašančio 115¹⁶ str. 3 d. 3 p. numato, kad taikant specialią importo PVM procedūrą asmuo, pateikiantis prekes muitinei, ir asmuo, kuriam prekės skirtos, solidariai atsako už importo PVM sumokėjimą. Pažymime, kad šis punktas prieštarauja keičiamo PVM įstatymo 115¹⁶ str. 3. d. 1. p., kuris numato, kad prievolė sumokėti importo PVM tenka asmeniui, kuriam skirtos prekės, taip pat PVM įstatymo 2 str. 25 d., kurioje numatyta, kad prekių importuotojas – tai prekės šalies teritorijoje importuojantis asmuo, kuris turi sumokėti už importuojamas šalies teritorijoje prekes nustatytą importo skolą muitinei arba turėtų sumokėti importo skolą muitinei, jeigu importuojamoms prekėms būtų nustatyti importo muitai. Remiantis nurodytais straipsniais, importo PVM mokėjimo pareiga priklauso prekių gavėjui, tačiau ne tam, kuris pateikia prekes muitinei. Direktyva 2006/112/EB su visais priimtais pakeitimais (toliau – Direktyva) taip pat nenumato solidarios atsakomybės minėtu klausimu ir aiškiai išskiria, kad prievolė sumokėti importo PVM tenka asmeniui, kuriam skirtos prekės. Be to, tarpininko ir asmens, kuriam skirtos prekės, santykiai yra reglamentuojami muitinės teisės aktais bei tarpusavio susitarimais ir nėra PVM įstatymo dalykas. Remiantis visais išdėstytais argumentais, manytume, kad 115¹⁶ str. 3. d. 3 p. turėtų būti pašalintas.

Keičiamas PVM įstatymo 115¹⁷ str. 3 d. numato, kad neatsižvelgiant į tai, ar asmuo, pateikiantis prekes muitinei, surinko importo PVM iš asmens, kuriam skirtos prekės, jis, laikydamasis šio įstatymo 94 straipsnyje nustatytos importo PVM sumokėjimo tvarkos, importo PVM turi sumokėti ne vėliau kaip iki antro mėnesio, einančio po mėnesio, kurį atsirado prievolė mokėti importo PVM, pabaigos. Manytume, kad šio straipsnio dalis „neatsižvelgiant į tai, ar asmuo, pateikiantis prekes muitinei, surinko importo PVM iš asmens, kuriam skirtos prekės <...>“ taip pat prieštarauja jau minėtoms PVM įstatymo nuostatoms (naujam PVM įstatymo 115¹⁶ str. 3. d. 1. p. ir galiojančio PVM

įstatymo 2 str. 25 d.). Kaip jau minėta, importo PVM mokėjimo pareiga priklauso prekių gavėjui. Tuo atveju, jei prekių gavėjas asmeniui, kuris pateikia prekes muitinei, importo mokesčio nesumoka, tarpininkui neturėtų atsirasti privaloma įstatyminė pareiga savo sąskaita tokį mokestį mokėti. Direktyva tokios prievolės prekes muitinei pateikiančiam asmeniui taip pat nenustato, priešingai, įtvirtina principą, kad asmuo, pateikiantis prekes Bendrijos teritorijoje esančiai muitinei, iš pradžių surenka importo PVM iš asmens, kuriam skirtos prekės, ir tada, kai importo PVM surenkamas, sumoka jį muitinei (Direktyvos 369z straipsnis). Toks principas nustatytas ir siekiant išvengti varginančių gražinimo procedūrų, kai prekių atsisakoma, o turint omenyje nuo 2021 m. daug kartų išaugsiančius privalomų deklaruoti siuntų kiekius, tai sukeltų ypač didelę ir neproporcingą administracinę našą. Be to, siūlomo pakeitimo nuostata yra griežta ir nenumatanti išimčių. Siūlome pašalinti iš projekto minėtą privalomą pareigą ir nuostatą formuluoti taip: „Asmuo, pateikiantis prekes muitinei, laikydamasis šio Įstatymo 94 straipsnyje nustatytos importo PVM sumokėjimo tvarkos, importo PVM turi sumokėti ne vėliau kaip iki antro mėnesio, einančio po mėnesio, kurį atsirado prievolė mokėti importo PVM, pabaigos.

Taip pat pažymime, kad pakeitimo 115¹⁹ str. numato, kad neatsižvelgiant į šio įstatymo 19 straipsnio nuostatas, prekėms, kurios importuojamos taikant specialią importo PVM procedūrą, taikomas standartinis PVM tarifas. Pažymime, kad Direktyva prievolės taikyti standartinį tarifą nenustato, suteikia teisę valstybėms dėl to nuspręsti. Siūlytume šios nuostatos atsisakyti. Manytume, kad tokios nuostatos įtvirtinimas turėtų neigiamo poveikio visų mažaverčių siuntų importuotojų, įskaitant Bendrovės klientus (tarp kurių bus ir jautriose socialinėse grupėse esančių klientų, pvz., neįgalųjų), mokesčių įpareigojimų atžvilgiu - mokesčių mokėtojai prarastų šiuo metu turimą teisę į lengvatinį importo mokesčio tarifo pritaikymą ateityje, deklaruojant su itin supaprastintu deklaracijos duomenų rinkiniu mažavertėse siuntose atsiunčiamas prekes, kurioms taikytinas lengvatinis nacionalinio mokesčio tarifas, be to tokiu atveju turėtų būti pateikiama pilna standartinė importo deklaracija (H1), kurios suformavimo sąnaudos ir pateikimo muitinei įkainis būtų ženkliai didesnis.

Pastabų dėl Lietuvos Respublikos muitinės įstatymo Nr. IX-2183 24 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto neturime.

Jūsų paraginti teikti papildomus mums kylančius klausimus, taip pat norėtume paprašyti Finansų ministerijos tarpininkavimo sprendžiant klausimą dėl ES e-komercijos PVM direktyvų bei atitinkamai keičiamų ES muitų teisės aktų nuostatų įsigaliojimo atidėjimo.

Mūsų žiniomis, daugelio ES šalių muitinių ir mokesčių administracijos ES institucijoms yra pareiškusios (ir savo pozicijos nekeičia) dėl savalaikio pasiruošimo ES teisės aktų naujovių įgyvendinimui, įskaitant mokesčių administratorių IT sistemų tinkamą adaptavimą bei nacionalinių teisės aktų pakeitimą. Tačiau tuo pat metu daugelio ES šalių, tar jų ir Lietuvos, pašto operatoriai neturi muitinių parengtų techninių specifikacijų, reikalingų verslo IT sistemų sukūrimui, iki galo nėra aiškus ir galutinis duomenų elementų, reikalingų mažaverčių siuntų deklaravimui, sąrašas.

Kadangi minėti pakeitimai didžiąja dalimi liečia prekių, siunčiamų smulkiose siuntose, importą, Bendrovei, kaip paskirtajam pašto operatoriui, tenka prievolė teikti standartines elektronines importo deklaracijas visų iš trečiųjų šalių atgabentų siuntų su daiktais atžvilgiu. Pasaulinėje pašto sistemoje numatytas išankstinis keitimasis elektroniniais pašto muitinės deklaracijų duomenimis (vadinamųjų ITMATT žinučių forma), kurių pagrindu bus formuojamos standartinės importo deklaracijos muitinei taip, kaip numatyta SMK ir jį įgyvendinančiuose reglamentuose.

Tačiau dabartinėje situacijoje, kai visos pasaulio šalys susiduria su COVID 19 viruso pandemija, dėl ne nuo mūsų priklausančių aplinkybių kyla rizika, kad trečiosios šalys nespės tinkamai pasiruošti keitimuisi ITMATT, ko pasekmėje ES pašto operatoriai praktiškai negalės sklandžiai vykdyti ES mokesčių ir muitų teisės aktuose nustatytų prievolių dėl deklaracijų formavimo ir teikimo, ypač atsižvelgiant į dėl lengvatos panaikinimą ženkliai išaugusį importo deklaracijų skaičių.

Remiantis išdėstyta informacija, ES institucijose sprendžiant ES muitų ir mokesčių teisės aktų įsigaliojimo atidėjimo galimybę, prašytume Finansų ministerijos tokią poziciją palaikyti.

Taip pat pakartotinai norėtume paprašyti Jūsų išaiškinimo dėl kitų ES šalių gavėjams skirtų siuntų išleidimo į laisvą apyvartą Lietuvoje praktinio įgyvendinimo galimybių galiojančių ir planuojamų keisti nacionalinių ir ES teisės aktų kontekste. Kaip minėjome ankstesniame savo rašte, Bendrovei būtų aktualu išsiaiškinti, ar galėtų ir, jei taip, tai kokiomis aplinkybėmis kitų šalių gavėjams adresuotos siuntos (t. y tos, kurių siuntimas/ gabenimas nesibaigia Lietuvos Respublikoje), būti išleistos Lietuvos Respublikoje, kokia tokiu atveju būtų importo PVM apskaičiavimo ir sumokėjimo procedūra.

Pagarbiai
Rinkodaros ir pardavimų padalinio direktorius

Norbertas Žioba

Milda Stravinskė, tel. 8 697 42 750, el. p. M.Stravinske@post.lt

Karolina Gailė, tel. 8 655 44 803, el. p. K.Gaile@post.lt

Originalas nebus siunčiamas